

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1923 november 30.

327. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lobach-palota)

A gyűlölet platformja

Letartóztatnak egy bombaveetőt, aki az első kihallgatásán azt vallja, hogy az ő szándékai jók és nemesek voltak, mert csak azt valószínűsítette meg, amit a magát hazafiasnak és nemzetinek valló újság mindennap követelt. Mindegy, hogy ez az eset hol történt, Münchenben, Bécsben, Budapesten, Rómában, Beogradban vagy Novisadon, akárhol megtörténhetett volna, mert azok a lelki tényezők, amelyekből ez a bűn kigennyedzik, bár majdnem egész Európában elterjedtek.

Nemcsak botorság, de gonosz is volna, ha a sajtó szabadságában keresnénk azokat az okokat, melyek idáig, a bűn kiterjedéséig jutottak el. A sajtó szabadságának köszönjük mi is mindennap megújuló életünket. A sajtó szabadságának fölmérhetetlen előnyeit nem szabad fölmérni még azokkal a rettenetes pusztító károkkal sem, amiket a becsületlenek kezébe elbitangolt toll és sajtógép tudnak okozni. A revolver a rendőr kezében a rendnek őrzője, a gonosztevő kezében gyilkos szerszám. A sztrichnin az orvos kezében orvosság, elvetemültek kezében ölé méreg. A késsel a sebész gyógyít, az elvetemült gyilkol. A sajtó becsületlen emberek kezében szöszök, katedra, a fölvilágosító fény, a vigasztaló tudás terjesztője, a gonoszok, a kibérelt lelkiismeretnek kezében tömegméreg, amivel a közvélemény itéletét, cselekedetét és hangulatát fertőzik meg.

Nemcsak az gyilkol, aki embertársának életét oltja ki. Gyilkol az is, aki elpusztítja embertársai lelkeiben a jócselekedetek csiráját, aki gonosz indulatokat kelt föl, gyilkos szándékot szit föl, aki olyan hajlandóságokat éleszt fel, melyeknek csak a gyűlölködésben csak a rombolásban, csak a gyűjtogatásban telik kedvük. Gyilkos sajtó az, amelyik itt, vagy másutt, vagy akárhol tömegszervezők viharával dagasztja vitorláit, amelyik hazudik, ferdit, uszit, tapaszt a gonosznak s elgáncsolja a jót, csak azért, hogy a kritikátlan tömeg elvadult indulatait ki tudja szolgálni. A gyűlölet tömegcikk lett, bazári áru, vásári ponyva portékája, a béke, a türelem, a megértés és jószág a kevés kivéltetéstől leli fényűzése. *Si flectere neque superos, acheronta movebo.* ha az isteneket nem tudom megindítani, az ördögöket látzom. Isten — ezt mondta — kelőzöszlőjára a gyűlölet sajtó. Hogy Münchenben a birodalmi kormány, Szófiában a parasztszocializmus, Rómában a szocialdemokrácia, Beogradban a nemzeti kisebbségek ellen folyik ez a világi háború,

az nem jelent különbséget sem az eszközökben, sem a célban, sem a mentalitásban.

Éppen tegnap mutattunk rá ezen a helyen azoknak a törekvéseknek megegyezésére, mely a legellentétesebb politikai törekvések híveit egyesíti a gyűlölet platformján. Tegnap a törekvések megegyezésére mutattunk rá, ma már az eszközök megegyezésére is rámutathatunk. Mindenütt a hazafiság tőgáját öltik magukra ezek a törekvések s a nacionalizmus tölgykoszorújával övezik homlokukat. Mindenütt a duplán kovácsolt nemzeti génusz megtestesítőinek vallják magukat. Mindenütt a hazamentés hősi szerepét osztják ki maguknak. S mindenütt revolvert szorítanak a kezükben, bombát vetnek s a gyűlölet üszkét vetik el a szalmalánglelkésedésbe.

Aki jószándéku, nemesen en-

gedelmes férfiakban kémekeket keres, aki kémszervezetekről szóló hazug hírekkel riasztja meg embertársait, aki az ország elleneségeinek nevezi ki azokat, akiknek nincs semmi más gondolatuk, csak az, hogy hogyan tudnának békében élni és békében dolgozni, aki a jószándéku kritikátlanok hazafias aggodalmait és hazugságok csalánjaiból font korbaállít addig ostorozza, míg az aggodalomból a gyűlölet beléndéke hajt ki, az a gyűlölet nemzetközi szervezetét építi ki egyforma törekvésekkel és egyforma eszközökkel, akár bajor sört iszik a müncheni Rathshauskellerben, akár paprikást zónázik Csoszó bácsinál, akár csehabcsicsát ebédel a Trombitásban. Az étel lehet különböző, de a villa ugyanaz. És ugyanaz a kés. És ugyanaz a revolver és ugyanaz az uszító jelszó.

Az agrárreform szörnyüségai

A vajdasági radikálisok törvénytervezete — Simonovics Rasputinja is földet oszt — A minisztérium mint harcos dobrovoljac szintén földet oszt

A vajdasági radikális képviselők szűkebb bizottsága nap-nap után folytatja megkezdett tanácskozásait az agrárreform törvénytervezete felett. Szerdán délelőtt a parlament épületében, a pénzügyi bizottság kistermében ültek össze, este 8 óra után pedig a Petrograd-szállóban folytatták az ülést.

A tanácskozások alapja a Lalosevics-féle javaslat, amelyet pontról-pontra nagy körültekintéssel tárgyalnak le. A bizottság általában minden kérdésben hajlik a Lalosevics-féle javaslat felé. Így ma minden különösebb vita nélkül elfogadták a javaslatnak azt a pontját is, amely biztosítja a földhöz való jogot, illetve a földosztásban való részvételt a *nemzetiségi lakosság*nak is.

Nagyobb vita fejlődött Lalosevicsnek ama javaslata körül, hogy a földbirtokos az elvett föld teljes megváltási árát *buzára* szóló kötvényekben kapja, illetve az új kisbirtokosok *buzában* fizessék meg a vételár részleteit. A bizottság többsége inkább arra az álláspontra hajlik, hogy a megváltási kötvények aranydinárra szóljanak és a telepesek is aranyban fizessenek. Végleges megállapodás ebben a kérdésben még nem történt.

Mint Lalosevics képviselő munkatársunk előtt kijelentette, ő a magáról nem ragaszkodik a végsőkéig a buzaváltáshoz, mert hiszen azt a fölvet már elfogadta a bizottság, hogy a földbirtokosnak teljes megváltást kell kapnia földjéért, s a telepesnek is racionális fizetési feltételek mellett meg kell fizetni a vételárát. Emellett az arany is épp olyan értékálló fizetési eszköz, mint a buza. A buzának csak az a nagy előnye van az arany felett, hogy így

az állam nagymennyiségű gabonához jut, amire szüksége is van ugy a passzív vidékek ellátására, mint a hadsereg élelmezésére.

A javaslat tárgyában a nagybirtokok kisajátításának kérdéséig jutott el a bizottság. Itt várható a legnagyobb vita, különösen a nagybirtokosoknak meghagyható földterület *maximumának* kérdésében.

Simonovics agrárreform-miniszter elleni küzdelem is mind szélesebb arányokat ölt. Ujabbán azt vetik a miniszter szemére, hogy teljesen a szerbiai kisgazdacsoporthoz befolyása alá került és azoknak a kívánságait igyekszik mindenben kielégíteni. Míg a miniszter Osijeken tartózkodott és ott személyesen vezette a supermaximumok szétosztását, vele volt Rankovics Mihajlo képviselő is, a mindig elégedetlenkedő parasztszervezet vezetője. Mikor a miniszter Osijeken megbetegedett, teljesen átadta az intézkedés jogát Rankovics képviselőnek, aki azután a miniszter nevében osztogatta a földeket kerületjében harcosoknak.

Mint egy vajdasági radikális képviselő munkatársunk előtt kifejtette, Simonovicsnak az az eljárása, hogy szerbiai volt komitátnak osztogat földeket, teljesen törvénytelen, mert sem az alkotmányban, sem az agrárreform-törvényben a volt komitátnak földhöz való jogáról szó sincs. Egyébként sincs semmi garancia még arra sem, hogy ezek az új telepesek valóban komiták voltak, aminthogy a dobrovoljacok között is nagyon sok az áldobvoljac. Nagyon kíváncsok volna — mondotta a képviselő — hogy egyszer már közléte tegyék a hivatalos lapban a letéptetett dobrovoljacok névsorát és személyi adatait, amit eddig hiába követeltek a minisztériumtól. Enél-

kül semmi garancia sincs arra, hogy valaki ne kapjon több helyen is földet, holott arra sem volna jogcime, hogy egy helyen adjanak neki. A dobrovoljacok neveit illetőségi helyükön is ki kellene függeszteni, hogy szülőfalujuk lakossága ellenőrizhesse, kik jutottak földhöz. Csak ilyen módon lehetne olyan visszaéléseket megakadályozni, melyeknek nemcsak Suboticán, de Sentán és másutt is előfordultak, hogy *olyanoknak osztottak földet, akik nem is jelentkeztek soha a földért.*

Az agrárhivatalok eljárására egyébként nagyon jellemző a *sentai* eset, ahol a revízió alkalmával több mint 150 hold felszabadult a város földjeiből. A város ezt a földet visszakövetelte az agrárhivaltaltól, de az nem bocsájtotta vissza, hanem utasította a várost, hogy *adja ki felesbe a földeket, a városnak jutó teletermést pedig szolgáltatassa be az agrárminisztériumnak.* A város ezt kénytelen volt meg is tenni. Ilyen módon ezt a földet az agrárminisztérium kapta meg az agrárreform útján, már pedig az semmiesetre sem volt célja az agrárreformnak, hogy a minisztériumok kapják meg a nagybirtokosoktól, jelen esetben egy várostól elvett földet. Az agrárminisztériumot mégsem lehet dobrovoljacnak tekinteni.

Ez és ehhez hasonló sok más eset mind felszínre fog kerülni az agrárreform-javaslat tárgyalásánál, nem csak a parlamentben, hanem már előbb magában a radikális pártklubban is. A vajdasági radikális képviselők remélik, hogy az eddigi agrárpolitikának ilyen szörnyűsületeivel sikerülni fog felkelteni a párt komoly érdeklődését a kérdés iránt. Ha ez mégsem sikerülne — és erről több képviselő is egyöntetűen nyilatkozott — akkor a vajdasági radikális képviselők jó része a végső konzekvenciákat is hajlandó lesz levonni és kilép a radikális pártból.

Elbocsátják

az államnyelvet nem ismerő megyei tisztviselőket

Novisadról jelentik: A novisadi kerületi főispáni hivatal utasítást kapott a belügyminisztériumtól, hogy a kerületi főispánság megszervezésével kapcsolatban *haladéktalanul fogjon hozzá a közigazgatási tisztviselői karátszervezéséhez.*

A miniszter rendelkezése szerint az átszervezésnél szem előtt kell tartani az általános érdekeket és ez alkalommal *csökkenteni kell a közigazgatási tisztviselők számát.* Eszerint el kell bocsátani a 21 évesnél fiatalabb és 60 évesnél idősebb városi és községi tisztviselőket, valamint azokat a közigazgatási tisztviselőket, akik az államnyelvet még nem sajátították el. Az idősebb tisztviselők elbocsátása és nyugdíjazása ügyében a belügyminisztérium fog dönteni. A főispán a redukciót a zombori alispáni hivatal útján fogja végrehajtani.

A szuboticiai katolikus hívők

a Ferencrendiek áthelyezése ellen
A napokban döntenek a szuboticiai Ferencrendi barátok sorsáról

A szuboticiai Ferencrendi barátok tervbevétt áthelyezéséről már beszámoltunk. Már végérvényessé vált az a döntés, amellyel a szuboticiai rendházat a zagrebi Cirill és Methodról elnevezett rendtartományhoz csatolták, arra nézve azonban még nem döntöttek, hogy az eddigi szuboticiai barátok helyébe horvát nemzetiségűeket helyeznek-e és hogy ennek folytán el kell-e hagyni Suboticát az itt már hosszú évek óta működő Ferencrendi barátoknak, akik ezidőszerezt még a magyarországi rendtartományhoz tartoznak.

A Ferencrendi barátok kicserélésének a terve azonban máris élénk tiltakozást keltett a katolikus hívők soraiban. Társadalmi akció van már folyamatban, amely azt szeretné elérni, hogy azokat a barátokat, akik hosszú évek alatt lelkiileg összeforrtak híveikkel, hagyják meg tovább is Suboticán, annál is inkább, mert ha ide csak szlávuul beszélő Ferencrendi barátot helyeznének, úgy a tulnyomó részben magyar nemzetiségű hívők, akik a Ferenciek templomát látogatják, nem is tudnának érintkezni papjaikkal. A Teréz-templom ugyanis főképpen a bunyevác hívők temploma, míg a Ferencrendiek templomát inkább a magyar nemzetiségűek látogatják. A katolikus hívőknek ezért az a kívánságuk, hogy ne játszanak közre politikai szempontok ennek a tisztán egyházi kérdésnek az elintézésénél.

Hogy az akció milyen eredményre fog vezetni, azt egyelőre még nem lehet tudni, mert a Ferencrendiek maguk sem döntöttek még sorsuk felől.

A városi tisztviselők öröme

A kiszélesített tanács tagjai elfogadták a közgyűlés tárgysorozatát

Csütörtökön délelőtt tartották meg Subotica város rendkívüli közgyűlését, amelyen a kiszélesített tanács tagjai teljes számmal vettek részt. A közgyűlést tíz órakor nyitotta meg dr. Pletikoszits András főispán-polgármester és utána dr. Orsics Lázár főjegyző felolvasta a polgármesteri jelentést. A jelentés felolvasása után az interpellációkra került a sor.

Az első interpelláló dr. Manoilovics Jócó a városi könyvtár megnyitása felől érdeklődött. Kijelentette, hogy a könyvtár minél előbb át kell adni a közönségnek, mert a város kulturális fejlődése ellen volna az, ha továbbra is elzárják a nyilvánosság elől azt a hatalmas és értékes könyvtárt, amelyhez hasonló kevés van Európában. Ajánlotta, hogy a könyvtár élére megfelelő, szakképzett könyvtárnokot állítsanak, melléje pedig segítő erőket alkalmazzon a város, mert a könyvtár rendbentartása nagy és hozzáértő munkát igényel.

Manoilovics interpellációjára dr. Pletikoszits főispán-polgármester válaszolt és kijelentette, hogy a könyvtár jelenlegi vezetője Mándics István okleveles tanító, volt hírlapíró és ennél fogva szakképzett ember, aki hozzáértéssel tudja vezetni a városi könyvtárt. Azonban, ha a kiszélesített tanács nem tartja megfelelőnek, akkor felváltja.

A következő interpelláló Vidákovics Antal szövegét, hogy a város területéről minden indok nélkül megtiltották az élőállatok és a gabona kivitelét, amely körülmény tönkreteszi a kisgazdákat. Beszédére Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány

válaszolt, aki kijelentette, hogy sem az élőállatok, sem a gabona kivitele nincs tilalom alatt. Crenkovic János, volt nemzetgyűlési képviselő interpellációját a kocsisféderekről, nem fogadta el a tanács, mert az interpelláló elmulasztotta írásban beadni.

Ezután Nedeljkovic Milutin pénzügyi tanácsnok a városi tisztviselők tizenharmadik havi fizetéséről szóló tanácsi javaslatot terjesztette elő. A javaslatot a jelenlevők egyhangúlag elfogadták. Eszerint a tisztviselők karácsony előtt egy havi fizetésüket

ajándékkul kapják a várostól. A nyugdíjasoknak pedig a drágasági pótlékát emelték fel száz százalékkal, ami január elsején fog életbe lépni.

Ugyancsak egyhangúlag fogadták el a Ferrum-gyár ajánlatát is, amely szerint a Majsai-uton lévő tíz holdnyi városi telket kilencvenkilenc évre bérbe veszi évi tíz arany dinár bérösszegért.

Végül több kisebb ügy elintézése után Pletikoszits főispán-polgármester fél egykor berekesztette a közgyűlést.

A vajdasági radikálisok elfogadták Lalosevics agrártervezetét

A radikális-párt befejezte az agrárreform-vitát

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselőknek az agrárreform tervezet megállapítására kiküldött bizottsága csütörtökön folytatta a dr. Lalosevics János törvénytervezete fölötti tanácskozásait és Lalosevics tervezetét lényegesebb módosítások nélkül el is fogadta az agrártörvény alapjául és most a radikális-pártban is igyekezni fog az elfogadhatni Simonovics agrárminiszter javaslatával szemben.

Lényegesebb különbség a bizottság és a Lalosevics-féle tervezet között csak a maximumok, továbbá a megváltási és vételár kérdésében van. A maximum kérdésében a bizottság nem fogadta el Lalosevicsnak a maximum felemelésé-

re vonatkozó javaslatát, hanem elhatározta, hogy a most érvényben lévő agrárrendelet további érvénybenmaradását kéri, azzal az eltéréssel, hogy maga a földbirtokos választhassa ki úgy a termőföld területét, amelynek 560 hold, mint a legelőt, amelynek 200 hold a maximuma.

A megváltási- és vételárát Lalosevicsnak tervezete buzavaltában akarja megállapítani, amit azonban a bizottság tulságosan magasnak talál. Végleges döntés ebben a kérdésben nem jött létre, de igyekezni fognak méltányos megoldást találni, úgy hogy a földbirtokosok valóságos értékben kapjanak megfelelő kártérítést.

A gazdák bajai

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgatóválasztmányi gyűlése

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület f. hó 27-én tartott igazgatóválasztmányi gyűlést jelen voltak: dr. Balassa Pál Stari-Becse, Buch Keresztély Srpski Militics, dr. Bugarszky Nenád Szombor, Idjucki Vujica Szombor, dr. Falcione Árpád Szombor, Georgievics Kosta Szombor, Kovcsin Mihály Szombor, Lazió Pánta Szombor, Leskovác Gójkó Stari-Sivac, Lalosevics György Szombor, Matiz Jerko Breg, Medjuric Paja Turija, Milin Svetozár Lalić, Moić Jován Szombor, Ramács Mihály Ruski-Krstur, Stojkov Nikola Szombor, Subakov Milán Stari-Vrbas, Surducski Ilija Nádali, Törley Bálint Szubotica, Vidákovics Jenő Nemesmilitics, Wamoscher Ervin Szombor, Inhoff József igazgató és Katyanszky Radivoj főtitkár.

A gyűlés, amelyen Falcione Lajos, majd Surducski, Ilija elnökölt, helyeslőleg vette tudomásul, hogy a múlt gyűlés óta 607 gazda jelentkezett felvételre és azóta 12 egyesületi gazdák alakultak.

Aktuális, a vármegye összes gazdáira kiható ügyekkel is foglalkozott a választmány.

Robotmunka a Vajdaságban

A szekicsi gazdákör panasszal fordul az egyesülethez, hogy a robottörvény szerint a bácskai gazdáknak is progresszív 14-70 napi robotot kell végezni, holott Bácskában ösödök óta végeznek a gazdák robotot (a vagyontalan, adót nem fizető polgárok eddig nem teljesítettek robotot, az új törvény szerint a robot ezekre nézve is kötelező), ezzel tartották fenn a községy utakat, hidakat és más közlekedési utakat az állam minden megterhelése nélkül, ennek ellenére a közvetlen földadó teljes összegét be kellett a vármegyéhez szolgáltatni, amelyen a vármegye műutakat létesített és azokat fentartotta. Miután tehát a vármegye összes utait a

vármegye közönsége eddig is fentartotta és a jövőben is köteles fentartani: az egyesület a Vojvodinára nézve sérelmes és igazságtalan robottörvény ellen állást foglal, lépéseket tesz úgy a vármegyénél, mind a kormánynál, hogy a robottörvény a Vojvodinára nézve töröltessék.

Az adókaosz

Behatóan tárgyalta a gyűlés a szekicsi gazdákörnek az adóügyben benyújtott panaszát. Az adófizető egyáltalában nincs tisztában azzal, hogy évente minő alapon, mennyi adót kell fizetnie. Adókulcs nincsen. Hogy az adózónak mennyi az adóhátraléka, vagy túlfizetése, nincs kimutatva, jogtalanság az is, hogy az ország különböző részeiben, különböző kulcs szerint szedik az adót, holott ugyanazon adóalany csak ugyanolyan nagyságu adókulccsal sújtható, hisz ugyanazon jövedelme is van. Az igazgatóválasztmány a panaszokat magáévé téve, felkéri a pénzügyminisztert, hogy intézkedjék az egész országra nézve egyenlő adókulcs érvényesítésére, figyelembe véve az adózó teljesítőképességét. Az összes adók az adókönyvben elkülönítve pontosan legyenek kimutatva. Év végén a hátralék pontosan bevezetessék az adókönyvbe. Évközben az adó felemelhető ne legyen s állami költségvetés csakis a már kivetett adók alapján legyen készíthető. Kevesebb, de szakképzettebb adóügyi tisztviselő alkalmaztassék megfelelő fizetéssel. A pénzügyi tisztviselők lehetőleg bíriák a működési területeken dív nvelveket, hogy az adózó közönségnek adóügyben megfelelő felvilágosítást adhassanak. A Vojvodinában befolyó utadókat csakis vojvodinai utak építésére és fentartására fordítsák.

A vagyoni, kereset- és hadiadó csakis a tényleges vagyoni állapothoz és a keresethez mérten csakis

átolvasosan és évről-évre legyen kivethető.

Az igazgatóválasztmány az a meggyőződése, hogy fentiek meghallgatásával az adópolitikában határozott javulás fog beállni. Nem akar egy gazda sem az adózás alól kibujni, csak egyenlő, igazságos és áttekinthető megadóztatást kíván.

Apróbb ügyek

Ugyancsak a szekicsi gazdákör panaszodik beadványában, hogy a cselédek és szolgák alig vagy egyáltalában nem indokolt okból minden felmondás nélkül hagyják ott a gazdát, amin csak úgy lehet segíteni, ha minden cselédnek a cselédtörvény értelmében cselédkönyvcskéje van és ha a gazdák oly cselédet nem fogadnak fel, aki cselédkönyvvel ellátva nincs. Az egyesület ily értelmében csatlakozásra hívja fel összes gazdákörét, továbbá megkeresi a vármegye alispánját, utasítsa alantas hatóságait, hogy ily irányban támogassák a gazdáközönséget.

Helyeslőleg vette tudomásul a gyűlés a sikeresen rendezett állatdíjazásokról, mezőgazdasági kiállításokról, vándorgyűlésekről, a gazdasági tanulmányi kirándulásáról, az egyesületi gazdanap tartásáról, a Székács-féle nemesített vetőmag beszerzéséről szóló jelentést. Támogatja a Gazdák Biztosító Szövetkezetét az állatbiztosító osztály beszerzésében, e célra államsegélyt kér. Köszönettel veszi tudomásul, hogy a kormány 20.000 dinár államsegélyt adományozott az egyesületnek.

Az egyesület rendes tagul belépett a »Nyiva« országos gazdasági egyesületbe.

Miért nem fejlődik a cukorrépa-termelés

A gyűlés újra foglalkozott az egyesület eddigi cukorrépa termelő akcióival. A földművelésügyi miniszter leirata szerint a cukorgyárak 10.000 vagon cukor gyártására vannak berendezve, miután csak 6-7000 vaggont termelnek ki, a többi 3000-3500 vaggont külföldről kell behozni. A földművelésügyi miniszter felhívására az egyesület a következő okokat hozza föl arra nézve, hogy a csekély termelés mennyiségileg nem megfelelő. A gyárak részéről sok tulkapás történik, a kormány a termelővel szemben legtöbb esetben a cukorgyárost veszi védelembe, a gyárak a termelő megkeresése nélkül önkényűleg a minimális árban állapítják meg a cukorrépa árát, az agrárreform következtében a nagybirtokokon alig termelnek cukorrépat, a répa szállítására többször járhatatlanul rossz szak az utaink, a fuvar igen drága, a kisgazda nem miveli meg mélyen a talajt, nem alkalmaz a répa alá műtrágyát, ha igen, csak ötletszerűen, a gyárosok a még előző őszszel nyújtott előlegekkel viszik lépere a termelőket, ezek lépere mennek, az előleget a bevetés előtt már elküldték s így kedvetlenül fognak hozzá a termeléshez.

Az ügynökök füt-fát ígérnek s igéreteiket a gyár nem teljesíti.

A nagyobb termelőknek supermaximumot kellene adni, a kisgazdának legalább házi cukorszükségletét kellene kitermelni úgy, hogy 100 kgr. répáért legalább 3 kgr. adómentes cukrot kapjon. A kormánynak műutak létesítésével, a meglévőknél jókárban tartásával kellene a jobb szállítást elősegíteni. A gyárosoknak hasznót a termelőkkel méltányosan meg kellene osztani.

A földművelésügyi miniszter december hó 9-én a cukorrépa-termelés emelésé érdekében egybehívott konferenciára az egyesületet is meghívta. Ott lesznek az összes gyárosok és a termelő szervezetek megbízottai. A konferencia kiterjed az agrárreformnak a cukorrépa-termelésre való kihatására is. Tárgyak

még: a kisczarda és a cukorrépa-termelés, a cukorrépa alacsony ára, mint a termelés akadályai, a termelési előleg kihatása a cukorrépa termelésre, a cukorrépa termelését gátló egyéb akadályok, cukorrépa-termelők egyesületének megalakítása állami prémiumok és egyéb kedvezmények, a cukorrépa árának megállapítása, a cukorrépa és cukorrépa termelése a gyárosok részében, állami beavatkozás a cukorrépa-termelés érdekében. Mint utóbbiakból látható, a földművelésügyi miniszter magáévá tette az egyesület álláspontját. Az igazgatóválasztmány elhatározta, hogy bevárja a miniszteri konferenciát és ennek határozata alapján fogja a cukorrépa-termelő gazdákat egy szervezetbe tömöríteni. A mennyiben a gazdák a még 1921-ben megalakult egyesületi cukorrépa-termelők szakosztályába tömörülnek, az esetben az egyesület minden egyes tagja, tagja lehet a szakosztálynak, ezen tagsága után semminemű újabb díjat nem kell fizetnie.

Olcsóbb lett a kenyér Szuboticán

De a közszükségleti cikkek nem lesznek olcsóbbak

A gabonaárak állandó esése óta már sok szó esett arról, hogy a gabona és liszt árának lényeges olcsóbbodása ellenére sem esik a kenyérnek és a péksüteményeknek az ára. A pékek most végre belátták ennek az állapotnak lehetetlen voltát és végre *leszállították a kenyér árát*. A fehér kenyér ára kilónként egy dinárral, illetve három koronával lett olcsóbb, úgy, hogy ma a kétféle minőségű fehér kenyér kilogrammja Szuboticán 20—24 korona között váltakozik, míg a barna kenyér ára 16 koronára esett. A kifli és a zsömlye ára azonban a gabonaárak nagy esése ellenére is még mindig a régi. Érdekes megemlíteni, hogy a gabona- és kenyérárak esése ellenére is más cikkekben még egyáltalában nem mutatkozik az olcsóbbodás, holott ezeknek a legfontosabb közszükségleti cikkeknek kellene irányt szabni minden más ár kialakulására. A vendéglők és éttermek nagyrésztben az árakat december elsején újra felemelik.

A kenyér áresése azonban talán még idejében gátat szab az árak további indokolatlan emelkedésének.

Meghiusultak

a jugoszláv-román egyházi- és iskolai tárgyalások

Beogradban teljesíthetetlennek tartják Románia követeléseit

Beogradból jelentik: Temesvárról, mint ismeretes, már visszakerült az a jugoszláv bizottság, amely a román kormánnyal folytatott eredménytelen tárgyalásokat egyházi és iskolai ügyekben. A tárgyalások most másodszer szakadnak meg Romániával, mely — a beogradi politikai körök szerint — olyan követeléseket támasztott, amelynek teljesítése lehetetlen. A románok többek közt Versec székhellyel román püspökség felállítását követelték és amikor ezt jugoszláv részről elutasították, vikáriátust kívántak. Jugoszlávia ebbe semmiképp sem akar beleállni, tekintettel arra, hogy a román egyházi hatóságok igazságszolgáltatási és anyakönyvi hatás közt megegyeznek.

A románok iskolaköveteléseit is teljesíthetetlennek tartják. Románia ugyanis anitoképző létesítését kérte, a

mely még párhuzamos osztályokkal lehetséges volna, de azt viszont kizárt dolognak tartják, hogy Jugoszlávia belemenjen a követelt román népiskolák felállításába amelyekben — mint Románia

kéri — romániai tanítók tanítanának romániai tankönyvekkel.

A beogradi sajtóban a meghiusult tárgyalások miatt éles támadások jelennek meg Románia ellen.

Elkészült Magyarország rekonstrukciójának tervezete

A népszövetség december 10-én határoz a tervezet ügyében

Párisból jelentik: A népszövetség pénzügyi bizottsága, amely Londonban abból a célból ülésezett, hogy Magyarország rekonstrukciójának tervét tanulmányozza, ma bevégezte munkáját. A bizottság, miután letárgyalta azt a jelentést, amelyet a népszövetség titkárságának kiküldöttéi Budapesten megállapítottak, meghallgatta Kállay Tibor pénzügyminiszter, Walko Lajos kereskedelemügyi miniszter és Schadt Károly földművelési államtitkár ex-ponéját a kérdés pénzügyi szempontjairól.

A bizottság egyöntetűen megszerkesztette jelentését, amely az

ujjaépítés általános tervét ajánlja. Ezt a jelentést haladéktalanul megküldik a népszövetségi tanács tagjainak, akik azt a tanács december 10-én megtartandó ülésére alkalmával meg fogják vizsgálni és a kérdésnek bizonyos politikai oldalait meg fogják vitatni.

A népszövetség pénzügyi bizottsága a népszövetség tanácsával egyidőben ülésezik.

Ha a tervezetet a népszövetség tanácsa elfogadja, akkor azt a jövőtéli bizottsághoz fogják küldeni, amelynek jóváhagyása a tervezet megvalósításához feltétlenül szükséges.

Ex-lex fenyegeti a kormányt

Az ellenzéki pártok huzzák a költségvetési vitát — A demokratapárt elítéli a vajdasági demokraták önálló szervezkedését Az olaszok cáfolják a fiumei megegyezés híreit

Beogradból jelentik: A költségvetési vita elhúzódása napról napra nagyobb gondot okoz kormánynak, amely egyre idegesebben nézi az ellenzék obstrukcióját, amelynek magatartásából ítélve *komolyan fenyegeti az országot az ex-lex veszedelme*. Kormánykörökben úgy tudják, hogy most már az sem segít, ha a pénzügyminiszter a helyzet megmentésére tizenkettéről szóló javaslattal próbálkozik, mert az ellenzéki pártok, hír szerint, a demokraták befolyására a költségvetési tizenkettéről szóló törvényjavaslatot sem hajlandók az eddigi szokáshoz képest simán keresztülmegedni és bár az ex-lex állapotért a felelősséget nem vállalják, *komolyan el vannak szánva, hogy megakadályozzák a kormány szándékát*.

A kritikus politikai helyzet miatt nagy figyelemmel kísérik azokat a bizalmas politikai tárgyalásokat, amelyek a radikális párt egyes tagjai, részint megbízásból, részint megbízás nélkül folytatnak az ellenzék vezetőivel és amelyek azt célozzák, hogy az országra nézve rendkívül súlyos következményekkel járó ex-lex bekövetkezését megakadályozzák. Az ellenzéki pártok ezzel a bizalmas tárgyalásokkal kapcsolatban remélik, hogy sikerül ez alkalommal a kormány szorult helyzetét úgy kihasználni, hogy abból bizonyos ellenzéki követelések teljesedésbe mennek. Különösen a muzulmánok és a klerikális — szóval a föderalista pártok — bizakodnak, amelyek komolyan beszélnek arról, hogy bizonyos ígért beváltásra rászoríthatják obstrukcióját a kormányt. Az ígért alatt — politikai körök véleménye szerint — a *zagrebi jegyzőkönyv föltételeire* gondolnak a klerikálisok és a muzulmánok. Nem valószínű azonban, hogy a kormány — bár kétségtelenül nehéz helyzetben van —

ilyen nagy árt fizessen a költségvetési vita megrövidítéseért.

A demokratapárt főbizottságának ülése

Nagy érdeklődés kísérte a demokratapárt főbizottságának csütörtöki ülését, amelyen igen fontos határozatokat vártak. A főbizottság, mely délelőtt és délután is ülésezett, elsősorban a *parlamentari helyzetet vitatta meg*, különösen pedig a költségvetési vita eshetőségeit. Szóba került ez alkalommal Krizman képviselő magatartása, aki a hadügyi költségvetés tárgyalása alkalmával a *többi demokrata felszólalóval ellentétben kijelentette, hogy a javaslatot megszavazza*. A főbizottság megállapította, hogy Krizman helytelenül viselkedett, amikor szembe helyezkedett képviselőtársai véleményével, mert a költségvetés megszavazása bizalmi kérdés, már pedig a demokratapárt semmiképp sem viseltetik bizalommal a jelenlegi kormány iránt.

Hosszabb vita fejlődött ki az ülésen a *demokrata ifjúsági szervezetek kérdésében*. Ezek a párttal együttműködő egyesületek ugyanis nemrégiben szétszakadtak és egymás ellen a *legdöbbenetesebb hangot kezdték meg*. A főbizottság elhatározta, hogy megsemmisíti az ifjúsági szervezeteknek egymás ellen hozott határozatait és hogy az ellentéteket véglegesen kiküszöbölje — *kongresszusra hívja össze őket január 16-án*, amelyen megpróbálja ismét egyesíteni őket.

A demokratapárt Boskovics akciója ellen

A főbizottság délutáni ülésén foglalkozott Setyevov Szlavkó előterjesztésére Boskovics Dusan vajdasági képviselő külön vajdasági demokratapárt megalakításra irányuló akciójával. Megállapította, hogy Boskovics Pancevóra összehívta a vajdasági demokrata bizalmiembereket, hogy egy vajdasági demokratapárti főbizottságot válasszanak. Az ülés elhatározta, hogy miután Boskovics nincs jelen, *nem dönt ebben a kérdésben*, a legközelebbi főbizottsági ülésre azonban Boskovicsot táviratilag berendeli és tőle fog

felvilágosítást kérni a megindított akcióról.

Ezután Marinkovics Voljának a párt-programm megváltoztatására irányuló javaslatot tárgyalta. Ez a javaslat az önkormányzatok jogainak széleskörű kiterjesztését foglalja magában. Az ülésen, a várakozás ellenére nem fejlődött ki nagyobb vita. A javaslatot tudomásul vették és elhatározták, hogy a legközelebbi pártkongresszus napirendjére tűzik ki és addig adatokat gyűjtenek a javaslat kiegészítéséhez. Davidovics Ljubát megbízták, hogy a pártkongresszus napirendjét állítsa össze.

Az ülés végén, a lemondott Gyorgyevics helyére központi titkárnak ideiglenesen Agatonovics képviselőt választották meg.

A demokrata klub szombaton fog ülést tartani.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság pénteken délelőtt is, délután is ülést tartott, amelyen a közlekedésügyi minisztérium költségvetését vették tárgyalás alá. Az első szónok Krevzsár klerikális támadta a kormány közlekedésügyi politikáját.

Setyevov Szlavkó demokrata a költségvetést vette kemény bírálat alá.

Vecsenyák klerikális szintén támadta a költségvetést.

A délutáni ülésen elsőnek Lazics földművespárti beszélt. Spaho muzulmán támadta a dzsemjetet, mert szerinte a kormánypolitika szolgálataiba szegődött.

Popovics Gyóko demokrata szigorú bírálat alá veszi a vasutépítés ügyét.

Bogovci Péter radikális védelmébe vette a költségvetés tervezetét. Krizman demokrata támadta a kormány vasutépítési politikáját.

Ezután Krizman képviselő a kormány tarifális politikáját bírálta és hangsúlyozta, hogy *a vasuti tarifákat nem lehet a végletekig emelni*, mert ez a vasut csődjére vezet.

Gyorgyevics Szvetisláv demokrata azt a kérdést intézte a közlekedésügyi miniszterhez, hogy miért építette ki a Beograd—Obrenovac-1 vonalat.

Agatonovics demokrata rövid beszéde után Jankovics Velizár közlekedésügyi miniszter válaszolt részletesen a vitában elhangzottakra, majd Stojadinovics pénzügyminiszter rövid hozzászólása után, amelyben néhány módosítást elfogadott, a többség elfogadta a közlekedésügyi minisztérium költségvetését.

A parlament megnyitása

A parlament — mint már jelentettük — pénteken tartja első ülését, amelynek napirendjén csak a következő — hétfői — ülés napirendjének a megállapítása szerepel. Ezenkívül még néhány miniszter válaszol egyes hozzájuk intézett kérdésekre. Ezek között csak egy vajdasági vonatkozású ügy szerepel: Setyevov Szlavkó dr. demokrata képviselőnek a közlekedésügyi miniszterhez intézett kérdése, hogy miért nem világítják a bánáti vonatokat?

Az olaszok cáfolják a Fiume kérdésében való megegyezés híreit

Római jelentés szerint a Stefaniügynökség hivatalosan cáfolja, azokat a híreket, amelyek szerint Beograd és Róma között létrejött a megegyezés Fiume kérdésében. Ezzel szemben beavatott beogradi körök szerint a megegyezés csakugyan meg van, csak az olaszok valószínűleg nem tartják megfelelőnek az időt a megegyezés nyilvánosságra hozására.

A Rómából érkezett jelentés, amely az olasz kormány cáfolatát közli, teljesen érthetetlen és valószínűleg csak arra szolgál, hogy tovább huzzza a megegyezés publikálásának terminusát.

A trónörökös tisztelgett...

Mariora királyné és Péter trónörökös tegnap délután átutazott Szuboticán

Csütörtökön délután félőtkor érkezett először Suboticára az újszülött Péter trónörökös és katonás tisztelegéssel küldte üdvözlését Subotica városának.

Bukarestből tért haza Mariora királyné a kis trónörökösrel és kíséretével Suboticán keresztül. Az udvari vonat félőtkor futott be az állomásra, ahol *Pletikoszics András dr. f. ispán, Dimjanovic Miloszav tábornok, helyőrségi parancsnok, Tabakovics Miklós polgármester-helyettes, Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány, Petrovics Koszta városi főmérnök, Vesovic vasúti rendőrségi komiszarius* fogadták a királyi utasokat.

A vonat megérkezése után néhány perccel az udvari szalonkocsi ablakánál megjelent dajkájának karján a csecsemő Péter trónörökös, akit a pályaudvaron jelen volt kisszámú közönség lelkes éljenzéssel üdvözölt. A kis trónörökös kedves pajkossággal játszadozott pólyájában, az éljenzésre azonban figyelmessé lett, majd csöppnyi kezét a dajkájáé Péter trónörökösnek filigrán katonasapkával fűdött fejéhez emelte. A trón várományosa, ezuttal először, katonás tisztelegéssel üdvözölte Subotica város hatóságának képviselőit.

Pár pillanat múlva megjelent az ablaknál Mariora királyné is, aki meglátván a kedves anyai szeretettel becézte Péter trónörökösöt.

Ezután a hatóságok reprezentánsai az udvari szalonkocsiba mentek, ahol a királyné a vonat indulásáig elbeszélgetett velük.

Az udvari vonat a jelen voltak éljenzése és kalaplengetése közepette kevéssel háromnegyed öt után tovább folytatta útját Beograd felé.

Egy novisadi ügyvédjelölt

Öngyilkossági kísérlete Palicson Felvágta az ereit és mellbelötte magát

Szerdán hajnalban a palicsi erdőben nagy vértócsa közepén eszméletlenül heverő fiatalemberre akadtak a járőrök. Néhány lépésnyire tőle revolvert hevert, a közeli padon pedig véres zsebkés. Nyomban értesítették a palicsi rendőrséget, amely a súlyosan megsebesült embert beszállította a közkórházba és megindította a nyomozást.

A nyomozás folyamán megállapították, hogy öngyilkossági kísérlet történt és a halálba induló fiatalember *Arszenievics Milorád* 25 éves novisadi ügyvédjelölt.

Arszenievics hétfőn éjjel utazott Novisadról Suboticára, ahol a keddi napot suboticiai barátai társaságában töltötte. Társaságának feltűnt, hogy *Arszenievics* egész napon át levert volt. Este azzal váltak el tőle barátai, hogy másnap, mielőtt visszautazik Novisadra, ismét találkozni fognak.

Az ügyvédjelölt, amint elvált barátaitól, még az éjszaka kiment Palicsra, ahol egy ideig a parkban sétált, majd leült egy padra és zsebkésével elvágta karján az ereit. Ezután elővette revolverét és a mellébe lött. A nagy vérvesztéséért következtében elvesztette eszméletét és úgy találtak rá a járőrök.

Arszenievics tanulmányait a subo-

ticiai jogakadémián folytatta, ahol néhány hónappal ezelőtt tette a jogtudományi vizsgát. A vizsga után Novisadon lépett ügyvédi irodába. Minthogy szülei, akik Csacsakon (Szerbiában) laknak, jómóduak, állandóan segítettek és így anyagi gondjai nem lehettek.

A kórházi kezelés alatt eszméletére tért és a rendőrség azonnal megkezdte kihallgatását, hogy öngyilkossági szándéka okát megtudják. *Arszenievics* kihallgatása alkalmával azonban nem akarta okát adni, hogy tulajdonképpen miért akart megválni az élettől.

Amikor Berchtold Budapest és Bécs elfoglalására számított

Hötendorfi Conrad emlékiratai

Hötendorfi Conrad emlékiratai napról-napra izgalmasabb szenzációkat tárnak fel. A legújabb fejezetben többek között arról van szó, hogy Vilmos császár nem engedte meg a német seregeknek, hogy az osztrák-magyar főparancsnokság alá álljanak. Vilmos császárnak ezt az elhatározását így kommentálja Conrad:

— Frigyes főherceg öfenségének azt az ajánlatát, hogy a segítségünkre jövő német seregeket a monarchia hadseregfőparancsnoksága alá helyezzék. — Vilmos császár elutasította. Ez az elutasítás rendkívül bonyolult parancsnoksági viszonyokat teremtett. A mi főparancsnokságunk arra volt kényszerítve, hogy Hindenburggal együtt operáljon, de Hindenburg a német császár legfelsőbb parancsnoksága alatt állott. Ezenkívül Vilmos császár már ki is jelölte Hindenburg feladatát: — »az elérhető orosz csapatok oldalába és háta mögé kerüljünk». De hiszen ez az ellenség mozdulatától is függ és ezeket a mozdulatokat egyelőre nem

lehetett megállapítani. Vilmos császár parancsa tehát legfeljebb — *elméleti kívánságnak volt tekinthető. Hogy ezt a kívánságot teljesíteni is lehet, azt a vezérnek kellett volna ott a helyszínen megállapítani.* Az a törekvés, hogy német seregeket nem akartak osztrák-magyar parancsnokság alá állítani, keserűség érzést keltett. Talán arra gondoltak, hogy a hegemoniájukat biztosítsák fölöttünk, vagy talán a német haderőket csak saját céljakra akarták felhasználni? Vagy éppenséggel nem bíztak az osztrák-magyar monarchia hadvezérének képességében?

Conradot határtalanul bántotta a német császár bizalmatlansága. Mindamellett nem vesztette el bátorságát, s tovább folytatta a tulerővel szemben a küzdelmet. Az akkori külügyminiszter, Berchtold, nem volt ilyen bátor: Ő már arra számított, hogy az oroszok Budapest és Bécs felé előre nyomulnak. Egy sűrűnyében meg is kérdezte Conradot, mikorra lehet számítani, hogy az oroszok elfoglalják a két várost.

Gyenge lesz a karácsonyi vásár

Súlyos veszteségek érik a vajdasági kereskedőket

November végén már rendszerint megindul a karácsonyi vásár s néhány hétig megkettőzött forgalmat jelent az üzletekben. Az idén is dus karácsonyi kirakatokat rendeztek a kereskedők. Feltűnő ezeken a kirakatokon, hogy néhol béke-időkre emlékeztető választékban vannak az áruk felhalmozva, amilyenektől néhány esztendő óta már elszokott a szem, a karácsonyi vásár mégsem indult még soha olyan nehezen, mint az idén.

A suboticiai és általában a vajdasági kereskedők részéről általános ezért a panasz, mert az idei téli szezon eddigi veszteségét a kereskedők nagyrésze úgysem tudja már behozni. Ezért kezdődött meg néhány hete az a verseny, amelyhez hasonló a béke éve óta még alig tapasztalt a közönség. Szinte kirívó már az a sok hirdetés és a kirakatokban elhelyezett felirat, amely mind »néhány hétre mélyen leszállyított árakat«, továbbá »a letűrt felvételéig alkalmi vásárt« és hasonlókat ígér.

Ezeknek a jelenségeknek az okaira és az idei karácsonyi vásár kilátásaira nézve suboticiai kereskedők körében a következőképpen nyilatkoztak a *Bácsmegyei Napló* munkatársa előtt:

— A kereskedők az idén épügy, mint más években már kora tavaszszal szereztek be őszi és téli árukat, amelyeket ma készpénzfizetés ellenében szállít csak a külföldi gyárak nagyrésze. Az idén abnormálisan későn beállt őszi időszak következtében azonban a kereskedők tökéje a raktárban felhalmozott árucikkben két-három hónappal tovább hevert a kontemplált rendezésnél kamatoztatlanul és a kereskedő ezt a néhány hónapos veszteséget nagyon nehezen tudja megtéríteni.

— Annál nehezebb a kereskedők helyzete, mert az üzletek váratlan pangása miatt a kereskedők nem

tudják a téli áru idejében való kiárusítása által befolyt pénzből tavaszi és nyári szükségleteiket beszerezni, mivel pedig erről ilyen időtájt már minden kereskedőnek gondoskodni kell, ezért kénytelenek a kereskedők a ma nagyon árára bank-kölcsönökhöz a szokottnál jóval nagyobb mértékben tolyamodni és a magas kamatok, amiket a kereskedőknek fizetniük kell, már eleve is fölemésztenek minden polgári hasznot.

— Lényegesen segítene a helyzetben, ha az idei karácsonyi vásár legelőbb hozzávetőleg megfelelné a hozzáfüződő várakozásoknak, azonban sajnos erre semcs már semmi kilátás. A vételkedv az idén mintha teljesen megszünt volna és még most a karácsonyt megelőző hónapban sem lendült fel. A vajdasági kereskedők ezért a békeévek emlékeztető »olcsó heteket«, »occasio vásárokat« és hasonlókat rendeznek és a minimális polgári haszonnal is megelégedésnek, csak hogy valamelyest is fokozzák a vételkedvet.

— A versenynek ez az élénk fejlődése nem is volna a kereskedelem hátrányára, azonban a meglepő tény az, hogy még így is nagyon rosszul mennek az üzletek. A közönségnek a vételre való tartózkodása nagyrészt ugyancsak a pénzhányra vezethető vissza, amit a fogyasztó csak úgy megérez, mint a termelő és a kereskedő, de befolyásolja a gyenge keresletet kétségkívül az a közönség körében megvőherezett lévhit is, hogy az árak még jobban tognak emni.

— Ez pedig aligha következhetik be a legközelebbi időkben. A kereskedőknek egyrészt még mindig küzdeniük kell a valuta-ingadozással és nagyrészt olyan árujuk van raktáron, amelyet még a dinár lényegesen alacsonyabb árfolyama idején, tehát a mostaniaknál sokkal drágább devizáért vásároltak, másrészt pedig a drága kamat és a súlyos

pénzhiány is állandóan emeli a kereskedő költségeit. Mivel pedig veszteségre egy kereskedő se dolgozhatik, ezért egyáltalán nincs indokolva az a feltevés, hogy a legközelebbi időben áresések várhatók.

A vajdasági kereskedők nagyrészt már eddig is súlyos veszteségek érték a téli szezon teljes pangása révén és ehhez most még hozzájárul a szokatlanul gyenge karácsonyi vásár, úgy hogy ezek az egybejárás körülmények nagyon súlyos hatással vannak a mai gazdasági válság ezernyi bajával amugyis nehezen küzködő kereskedőkre. Csupán abban az egyben nincsen talán mégsem igazuk a kereskedőknek, hogy az árak esésére vonatkozó várakozás egyelőre indokolatlan. A dinár magas kurzuson való stabilizálódása és a gabonárak esése feltétlenül indokoltá teszi az áraknak esését is. Viszont igaz az is, hogy a normális kereskedelmi élet megteremtésének és a vételkedv fogozásának egyik legfontosabb előfeltétele a pénzhiányon való sürgős segítség volna.

Tovább folyik az Ulain-vita

A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülése

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén folytatták Ulain Ferenc mentelmi ügyének tárgyalását.

Szilágyi Lajos azt hangoztatta beszédeben, hogy a bűncselekmény fennforog és így e tekintetben nem lehet a mentelmi sérelmet megállapítani. Ulain letartóztatása és fogvatartása kérdésében azonban Eckhardt álláspontját teszi magáévá. Tudja, hogy a liberális sajtó azt fogja hirdetni emiatt, hogy a fajvédőkhez csatlakozott, de az igazságot nem szabad elhallgatni, ha Ulainéktól nagy elmentétek választják is el. Akasztófát ajánlana azoknak, akik pogromot hirdetnek, de még utálatosabbak azok a keresztények, akik önös érdekekért a zsidók védőjéül tolják fel magukat. (Közbekiáltások: Kik azok? Ne gyanúsítsanak!) Nem tudja megérteni a liberális sajtó magatartását, amely a szélső ellenzékől hirtelen a legodaadóbb kormánytamogató lett, — *bar a kormányásban nem örtént rendszerváltozás* — csak azért, mert néhány szélső antiszemita kivált a kormánypártból.

„Egypár bunyevácot agyon fogunk verni“

Véresre vertek a csendőrök két tavananti gazdálkodót

Kedden délután a tavankuti csendőrség két fellegyverzett embere beállított özvegy Szekenderovics Istvánné tavankuti gazdálkodó szállására, ahol a gazda után érdeklődtek. Kérdőközléseikre Szekenderovicsné legidősebb fia, Szekenderovics János kijött és megkérdezte:

— Mit akarnak?
Erre a csendőrök egyike odalépett a fiatalemberhez és szó nélkül megakarta kötni. Szekenderovics tiltakozni kezdett, mire a spárgát kezében tartó csendőr ráförmedt:

— Mielőtt leszerelünk, egy pár bunyevácot agyon fogunk verni — majd mindketten megfogták Szekenderovicsot, hogy elhurcolják. Szekenderovics erre segítségért kiált és néhány perc múlva előtűnt a tanya cséledésége, akik azután megakadályozták a csendőrök a további erőszakoskodásban.

A bunyevácokra vadászó csend-

örök erre eltávoztak és a néhány száz lépésre levő Polyákovics szállásra tértek be, ahol szintén előadták különös kivánságukat. A tanyán a két Polyákovics testvér tartózkodott, akik, amikor őket is meg akarták köztönni, tiltakozni kezdtek. A csendőrök azonban most már nem törődtek a két gazda tiltakozásával és segélykiáltásaival, a két Polyákovicsot puskatussal véresre verték. Az összevert emberek eszméletlenül kerültek el a földön, mire a csendőrök megelégteltek a további verést és sietve elhagyták a szállást.

A vajdasági gyáriparosok szervezkedése

Megalakítják a vajdasági gyárosok külön szövetkezetét

Novisadról jelentik: A novisadi gyáriparosok szerdán délután a Lloyd termében Königstüdtler Dusan gyáros elnökele átértékeltek jöttek össze, amelynek az volt a célja, hogy — a kereskedőktől függetlenül — külön szervezetben tömörüljenek és megalakítsák a vajdasági gyárosok szövetkezetét.

Az értekezleten a gyárosok országos szövetségét annak titkára, Blaskovics Péro képviselte, aki hosszabb beszédben fejtette ki, hogy miért szükséges a gyárosok önálló szervezkedése. Felhívja a novisadi gyárosokat, hogy alakítsák meg a vajdasági gyárosok szövetségét, amely aztán a gyárosok országos szövetségének alszövetsége lesz.

A kereskedelmi és iparkamarák nem tudják a gyárosok érdekeit megvédeni, ezért voltaképpen arra lenne szükség, hogy külön kereskedelmi és külön ipai kamarákat szervezzenek. Ezt azonban csakis törvényhozási uton lehetne megvalósítani, ami igen hosszú időbe kerülne. Ugyanazt a célt érhetik el, ha megalakítják a gyárosok külön szövetkezetét.

Blaskovics titkár előterjesztése után elhatározták, hogy megalakítják a vajdasági gyárosok szövetségét. Az alapszabályok kidolgozásával Petrovics Branko — t, a beogradai tőzsde titkárát bízták meg.

A szövetségbe be akarják venni Bácska, Bánát és Baranya valamennyi gyáriparosát. A szövetség székhelye Novisad lesz.

Blaskovics titkár a legközelebbi napokban Suboticára is eljön, hogy az itteni gyárosokkal érintkezésbe lépjen a szövetség megalakítása érdekében.

Ujabb letartóztatások a budapesti bombagyűben

Az amerikai rendőrség vezette nyomra a budapestit

Budapestről jelentik: A rendőrség megkezdte az ébredők letartóztatott titkáranak, Adorján Gézának kihallgatását, akit a dohány-ucai bombamerénylet előkészítésével gyanúsítanak. A huszonnyolc éves fiatalember — Adorján belügyminisztériumi miniszteri tanácsos fia — tagad és azt állítja, hogy valamennyi bombamerénylet és más atrocitás tettesei már régen nincsenek Magyarországon, külföldön helyezkedtek el.

A kézrekerült bombamerénylőket — mint már megirtuk — egy barna csomagolópapíros árulta el, amelyre a bomba mellett találtak és a csomagolópapír hátulján csak a feladó neve állott: Szivós. A budapesti rendőrség, azon az alapon, hogy a csomagolópapír valószínűleg amerikai szeretetadomány volt pakolva, táviratozott a newyorki rendőrségnek, kutassanak fel Amerikában valami Szivós nevű embert, aki nemrégiben csomagot küldött Magyarországra. Az amerikai rendőr-

ség ezt a csaknem lehetetlen feladatot szinte örök alatt hajtotta végre és a pittsburgi magyar konzulátus utján értesítette a budapesti rendőrséget, hogy egy Pittsburgban lakó Szivós nevű magyar nemrégiben szeretetadományt küldött Budapestre bizonyos Martonnénak Bokréta-ucca 28. számú házba. A budapesti detektívek megállapították, hogy ebben a házban lakik Márffy József

ébredő-vezér albertben. Éppen Martonék mellett és így jutottak el hozzá a nyomozás szálai.

Márffy és négy társán kívül csütörtökre újabb letartóztatottak is kerültek a rendőrségre: Szász József egyetemi hallgató, Varga Lajos munkásbiztosító-pénztári díjnok és Czaki Zoltán belügyminiszteri díjnok, akik beismerték, hogy tudtak két bombamerénylet előkészítéséről.

A polgári pártok akadályozzák meg a német kormányválság megoldását

Stegewald is visszaadta a megbízatását — A polgári pártok nem tudnak megegyezni

Berlinből jelentik: Stegewald képviselő, volt porosz miniszterelnök, akit Ebert birodalmi elnök az új kormány megalakításával bízott meg, visszaadta a kabinetalakításra vonatkozó megbízatását. A kormányválság megoldása ezek után teljesen bizonytalan és egyelőre még azt se lehet tudni, hogy Ebert kit fog megbízni Stegewald után a kormányalakítással. Eddig minden kivezetésre irányuló akciót a polgári pártok koalíciója bukattott meg, akik elhatározták, hogy csak az általuk kijelölt kancellár mellett hajlandók tárcákat vállalni. Valószínű, hogy a koalíciónak ez a formája nem fog megvalósulni, mert a demokraták legutóbbi ülésükön határozatokat fogadtak el, mely szerint a párt a frakciók közli további tárgyalásokat elveti és a kormány megalakításában csak az alkotmányban megállapított uton, tehát a birodalmi elnök által birodalmi kancellárnak kiszemelt személyiséggel való tárgyalások útján vezz részt.

Viharos jelenetek a szász országgyűlésen

Drezdából jelentik: A szász országgyűlésen a Reichswehr szászországi működését felpanaszoló kommunista indítványok tárgyalásánál a német néppárt és a

baloldali pártok hevesen összetűzték. Amikor Schneider néppárti képviselő kijelentette, hogy a szász nép híven áll a birodalmi védőrség mögött és nem fogja tűnni az olyan gaztettek megismétlődését, amilyen Neuring hadügyminiszternek az Elbába való fojtása volt 1919-ben, a baloldali képviselők viharos jelenetet rendeztek. A sértő közbeszólások egész özönét zuditották a jobboldali képviselőkre, úgy hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Fölöszlott a rajnai köztársaság kormánya

A „Düsseldorfer Nachrichten“ értesülése szerint a Rajna-köztársaság ideiglenes kormánya Firard francia főkormánybiztoshoz intézett levelében bejelentette feloszlását.

Olaszország tárgyalásokat kezd Németországgal

A Corriere della Sera jelentése szerint az olasz kormány tárgyalásokat folytat a német kormánnyal, hogy a két kormány hasonló egyezményt kössön, aminőt a francia-belga mérnöki bizottság a ruhrvidéki nagyiparosokkal kötött. Olaszország elsősorban nyersanyagot kívánja a német birodalomtól.

vényben az állami egyesülés ünnepe miatt. A »Bácsmegyei Napló« ezért az ünnepet követő vasárnap reggel nem jelenik meg, azonban szombaton reggel ünnepi számot ad rendkívül gazdag tartalommal és vasárnapi terjedelemben.

— Elmaradt a radikálisklub ülése. Beogradból jelentik: A radikális képviselők klubja pénteken délutánra ülést hívott össze, amelyen Palsics és a kormány tagjai is megjelentek. A képviselők azonban oly kevés számmal jöttek össze, hogy az ülést nem lehetett megtartani, mire szombatra halasztották el. A szombati ülésen az agrárreform és a költségvetési vita megrövidítésének kérdéséről fognak tárgyalni.

— Az oroszok panasza. Bacskekről jelentik: A belügyminisztérium leiratot intézett Torontálmegye alispánjához, amelyben közli, hogy ott élő orosz emigránsok panaszt emeltek a hatóságok ellen s azt panaszolják, hogy a megyei és községi hatóságok nem támogatják kellőképpen őket. A belügyminiszter utasította az alispáni hivatalt, hasson oda, hogy a megyei hatóságok előzőkenyebbek legyenek az oroszokkal szemben.

— A novisadi állami tisztviselők egyesületének közgyűlése. Novisadról jelentik: Az állami tisztviselők novisadi egyesülete csütörtökön délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a városház tanácstermében, Popovics Milivoj dr. táblai tanácselnök elnökletével. Popovics dr. bejelentette, hogy az elmúlt évben a tagok nem támogatták az egyesület választmányát, amely így nem tudott eredményt felmutatni. Emiatt bejelentette, hogy lemond az elnöki tisztségről. Közölte még, hogy december 16. és 17-ikén országos tisztviselő-kongresszus lesz Novisadon. A közgyűlésen több felszólalás hangzott el a tisztviselő pragmatika ellen és többen az államot és a várost vádolták a nagy dágaság előidézésével. Végül az egyesület megválasztotta az új választmányt.

— Teapest a tüdőbetegek javára. A Szeretet nőegylet a tüdőgondozó intézet javára december 19-én, szerdán este tea-estét rendez a Bárányszállóda új télikertjében változatos műsorral, amelyet tánc követ. A nemes célu estély a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot, tekintettel arra, hogy a tüdőbeteg gondozó sem állami, sem városi támogatásban nem részesül és így csak társadalmi uton lehet a tüdőbeteg-gondozó fenntartásához szükséges összeget előteremteni.

— December 16-án tartják meg a Lányi Ernő emlékalap javára rendezett csokoládé-délutánt. A Lányi Ernő és Nagy Jancsi emlékalap javára Róna Árpád által rendezett csokoládé-délutánt december 16-án, vasárnap tartják meg négy órai kezdettel a Bárányszállóda új télikertjében, amelyet ez alkalommal nyitnak meg ünnepélyesen. A csokoládé-délután védnökségét dr. Pletikoszits Andrásné és Tabakovics Miklósné uriaszonyok vállalták.

— Teivai koldusasszonyok. Novisadról jelentik: Pénteken délelőtt 9 órakor két koldusasszony bement Kárpáti László festő Magyar-ucca 37. szám alatti lakásába kéregetni. A lakásban rövid időre magukra maradtak, amit arra használtak fel, hogy amit elvihető volt, gyorsan összeszedték és eltűntek. A nyomozás folyik utánuk.

— Halálos baleset. Novisadról jelentik: Iszakovics Zsarkó zsedniki bányamunkás tolatás közben a vasúti kocsikerekei alá került. Egyik lábát a kerekek teljesen lemészélték, a másikat összeroncolták. Súlyos sérüléseivel a novisadi közkórházba szállították, ahol belehalt sérüléseibe.

— Feloszlatták a városi rendőrségeket? A belügyminisztériumban állítólag egy endeleten dolgoznak, a mellyel Jugoszlávia összes városában a rendőri hatóságokat feloszlatták és csendőrséggel cserélnék fel. A rendeletet már a jövő év elején tervezik végrehajtani.

— Kifosztott ékszerüzlet. Noviszadról jelentik: Csütörtök éjjel a Vasutucca 93. szám alatti Hirschenhauer-féle ékszerüzletet ismeretlen tettesek kifosztották. A nyomozás megindult.

— Új telefonvonal Osijek—Szombor között. A napokban átadták a forgalomnak az újonnan kiépített telefonvonalat Osijek és Szombor között. A tavasszal ezt a vonalat egész Nagybecskerekig fogják kiépíteni, úgy, hogy Osijek és Becskerek között közvetlen telefonösszeköttetés létesül.

— Sétét bűn. Papp Antalné ludas gazdálkodó felesége júniusban fölkereste Vojnic Marcel kisbajmoki asszonyt, akinek segítségével megölte hat hónapos magzatát. A rendőrség Papp Antalnét, valamint Vojnic Marcellt tartóztatta. A letartóztatott asszonyokat átadják az ügyésznek.

— Eljegyzés. Tipold Gizike Staramoravica, Cserdy Andor Kisze, jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— Támadás egy gazdálkodó ellen. Noviszadról jelentik: Prencz Ferenc gazdabrai gazdálkodót Lázár Lázár, Schneider György és még három legény a lakásán megtámadták és elkezdték a lakásában levő butorokat törni-zuzni. A megtámadott gazda védekezni próbált a rombolók ellen, mire a legények megfogták, összekötözték, kocsira tették és kivitték a falu végére, ahol egy előráig vízzel tett árokba dobták, ahonnan csak nagynehézen tudott kivergődni. Feljelentésére támadóit letartóztatták. Beismerték, hogy ők dobták Prenczet az árokba, azért, mert egyszer megsértette őket.

— Véget ért az osijeki szabómunkások sztrájkja. Osijekről jelentik: Az osijeki szabómunkások sztrájkja részben már véget ért, mert a munkaadók nagyrésze megadta a kért tizszázalékos bérjavítást. Most már csak negyven szabómunkás van sztrájkban, három üzemben.

— Házasság. Klein Rudolf és Grünberger Ella f. h. 27-én, St.-Becsejen házasságot kötöttek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— Halál a vasuti kocsiban. Osijekről jelentik: Radanovics Fülöp montenegrói lakos Vinkovcén a vonatba szállt, hogy Osijekre, a kórházba utazzon. Utközben a vasuti kocsiban hirtelen rosszul lett és mire a vonat Osijekre befutott, meg is halt.

— Fenyegető leveleket kap a budapesti francia követség. Budapestről jelentik: A francia követség a Revický-uccai meggyújtott bombamerénylet óta számos fenyegető levelet kapott. E levelek írása hasonlít ama fenyegető levél irásához, melyet a merényletet megelőzőleg kapott a követség. A levelek mind szándékosan rossz magyarsággal vannak írva és az irás feltűnő egyezést mutat azoknak a leveleknek és iratoknak irásával, melyekben a „101-es bizottság” aláírás szerepel és amelyek már mind a rendőrség kezében vannak. A francia követség a fenyegető leveleket áttette a rendőrséghez.

— Parasztkisasszony. Vasárnap este alkalma lesz a közönségnek ebben a kitűnő énekes népszáműben gyönyörködni Thurzay Mátyás gyönyörű énekében, Pietsch Ferenc vezetéses mókáiban és Doktor Margit káprázatos táncában. A Parasztkisasszonyt a Műpártoló Körnek ügyes gárdája adja elő a Városi Színházban, este 8 órai kezdettel.

— Új variété Suboticán. Subotica városának legrégibb és leghozzáértőbb vendéglős szakembere: Kladek István, egy új és modernül berendezett variétével lepte meg Subotica műértő és művészetkedvelő közönségét. A variété nemcsak impozáns, szép és művészi berendezésével hat kellemesen, hanem a tulajdonos értette azt is, hogy a variété kiválólagosan csak művészeket és művésznőket szerződjessen, azt a célt tűzve ki maga elé, hogy a variété látogatóinak mérsékelt áron igazi művészeket mutathasson be. — A megnyitó műsoron a világ leghíresebb tánc-, akrobata- és chanszon-művészei szerepelnek. A variété művészi igazgatója Kapler Mihály, aki a világ legelső vareteiben szerezte gyakorlatát.

Ha jól akar éltetni, el ne mulassza felkeresni a Kulcsosics-féle vendéglőt a csirkepiacra, ahol a legjobb, legízletesebb és legolcsóbb házikosztót kaphatja. Abonenseket elfogad.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, félmeletlen, modern szépségápolás, arcborhámplasztás, alkalmasan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók sajtókészítmények, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyzappanok, arcfehérítő- és szeplőkencőcsök stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

Fűzőkülönlegességeit hölgyek figyelmébe ajánlja Dimitrijević Juliska fűzőterme. Subotica, Skotus Viator ulica 10.

Comtesse kölnivíz, agyusztálva és kimérve, jutányos áron kapható: Parfümerie Hirth manikürszalon, Lifka-mozi mellett.

KÖZGAZDASÁG

Százéves szombori cég. Angliában, Németországban, ahol valóságosan kereskedő-dinasztiák vannak, nem ritkaság, bár ott sem sűrűn fordul elő, a száz éves, sőt ennél idősebb cég. A mi viszonyaink közt azonban alig van olyan kereskedő, akinek az őse már száz év előtt is kereskedéssel foglalkozott. A száz éves kereskedőházak sorába tartozik a szombori Gergurov i Sin cég, amelyet 1823-ban alapított Gergurov Georgie szombori polgár. A cég vas és szénkereskedéssel foglalkozott, 1875-ben Daniló Gergurov s 1906-

SPORT

Országos birkózó verseny Szomborban. A szombori Amateur december 16-án a Sloboda-szálló nagytermében Szombor város 1923. évi bajnokságáért országos birkózóversenyt rendez. A versenyt a következő súlycsoportokban bonyolítják le: légsúly, pehelysúly, könnyűsúly, közép A, közép B és nehézsúly. A versenyre nevezési díj nincs. Nevezéseket december 15-ig Breuer Jenő Szombor címére küldendő.

A Sand Noviszadon. A Sand csapata a kétnapos ünnep alatt Noviszadon fog vendégszerepelni. Szombaton az O. S. K. V.-val fog mérkőzni, vasárnap pedig az N. T. K.-val játszik. Ha a szubotici csapat komolyan megy át Noviszadra, úgy az O. S. K. V., mint az N. T. K. ellen győzelmi eséllyel áll ki.

A Jüda Malkabi birkózóversenye. A noviszadi Jüda Malkabi vasárnap tartja meg országos birkózóversenyét Noviszadon, amely az előjelek után ítéltve nagy sikerűnek ígérkezik, mert már eddig is több mint 50 induló jelentkezett, akik között indul Viszko fiumei kisközépbajnoka, Nagy, Wiesnecker. Kóbor az ismert többszörös bajnok. A birkózóversenyre a vidéki egyesületek teljes gárdájukkal vonulnak fel.

VAJDASÁGI MAGYAR IRÓK ALMANACHJA

Szerkesztették: **DETTRE JÁNOS és RADÓ IMRE**

Tartalma: Az 1924. évre szóló román, német, gör. kel., református és izraelita naptár, Ambrus Balázs, Aszlányi Dezsa, Borsódi-Lajos, Császár Géza, Csulka Zoltán, Detre János, Dicszegy Tibor, Farkas Geza, Fenyves Ferenc, Gráber László dr., György Mátyás, Harasti Sándor, Havas Károly, Juhász Ferenc, Láng Árpád, Lányi Eszter (dal-énekesnő, szongorakísérő), László Ferenc, Milkó Izidor, Pál Tamás, Radó Imre, Somfai János, Stern László, Szabó János, Szántó Róbert, Szenteleky Kornél, Tamás István, Vidor Imre novellája, verse, cikkek versfordítása.

Az izraeliták kiállításán nagy sikerrel vettek részt (212 oldal)

Ára 50 dinár

Dizsárdában fémlemez papírral 150 kézzel számított példány is készült, mely könyvtári forgalomba nem kerül.

Az almanachpéldány ára 100 dinár.

Megrendelhető a szerkesztőknek a Bácsmegeyi Napló

TŐZSDE

Noviszadi terménytőzsde, nov. 29-én. Irányzat tartós forgalom normális. 60 vagon áru kelt el. Buza bácskai 317,50—320 dinár, szerémi 317,50 dinár. Bab 550 dinár. Tengeri bácskai 6 230 dinár, szerémi 235 dinár, új tengeri bácskai 205—210 dinár, bánáti 200 dinár. Liszt 0-ás GG 520—525 dinár, 0-ás G. 512,50 dinár, főző 460 dinár, 6-os 320 dinár. Korpa 145 dinár.

Beograd, november 29-én. Zárlat: Bécs 0.1252, Budapest 0.475, Genf 154750, London 386.50, Róma 384, Páris 478, Prága 258, Szalonki 143 egynegyed.

Zagreb, nov. 29. Zárlat: Bécs 0.1260, Budapest 0.48, Bukarest 46.50, Genf 15.15, London 387.75, Milano 384, Newyork 88.75, Páris 480, Prága 258.75, Szófia 67.50.

Zürich, nov. 29. Zárlat: Newyork 571 (571), London 24.93½ (24.98), Páris 30.82½ (30.70), Milano 24.73 (24.70), Prága 16.65 (16.65), Budapest 0.3000 (0.030250), Beograd 6.47½ (6.50), Bukarest 2.87 (2.75), Szófia 4.45 (4.50), Bécs 0.0080 háromnegyed (0.0080 háromnegyed.)

Budapest, november 29. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 225—239, Bukarest — Lei 104—117, London 87000—91400, Angol font 87500—91900, Bécs — Osztrák korona 28.25—30.45.

Értéktőzsde. A bankközi magánforgalomban kevés áru jelentkezett, minék folytán az irányzat megszilárdult. Előfordult árfolyamok (ezer koronákban): Magyar Hitel 650—665, Osztrák Hitel 145—150, Kereskedelmi Bank 1350—1370, Olasz Bank 55—56, Angol Magyar Bank 98, Földhitelbank 330, Pesti Hazai 4650, Lloyd Bank 23—24, Hazai Bank 260—268, Kőszén 2780—2800, Salgó 665—670, Urikányi 175, Drasche 400, Borsod-miskolci 115, Concordia 80—83, Viktória malom 470—475, Fegyver 1600—1650, Ganz-Danubius 5700—5750, Ganz villamos 2500—2550, Lipták 24—25, Schlick 118—120, Baróti 18, Mezőhegyesi cukor 390—410, Magyar cukor 3400, Izzó 600—615, Mútrágya 230, s-termeő 260, Nasci 232½ Ofa 550, Viktória butor 13.5, Hazai fa 190—195, Savónia 82—84, Zabolai 160, Államvasut 420, Dáni. asut 114—115, MFTR 405—410, Atlantica 58.

Moravetz zeneműkereskedés
PÉHESVÁR

Minden zeneművet gyorsan pontosan és legolcsóbban szállít.
Jegyzékek ingyen. 8602

művész december
enyez a Városi
ázban.

Vaša

NYILTÉR.

AZ ORTH. IZR. HITKÖZSÉG FŐRABBIÁGA

Hitközségünk t. tagjai éves tudomására hozzuk, hogy:

Péntek esti üzletelés 3³⁰ órákor

Péntek esti gyertyagyújtás 3⁵⁰ órákor

Szombat kimenetele 4⁰⁰ órákor

*) a városi toronyóra szerint.

Figyelmeztetés.

Ezennel figyelmeztetek mindenkit, hogy fiamnak Kis Erős Jánosnak senki se hitelezzen, mert az általa csinált adósságokért nem felelek és azokat ki nem fizetem.

8985

Özv. Vicai Istvánné.

Értesítés.

A suboticaai cséplőgéptulajdonosok december 2-án d. e. 10 órákor a Vass Adám féle vendéglőben értekezletet tartanak a betegségélyő ügyben, mely értekezletre minden cséplőgép-tulajdonos meghívatik.

9035

A Vezetőség.

IZR. HITKÖZSÉG SOMBOR

MEGHIVÓ

a folyó évi december hó 2-án d. e. 9 órákor az Elefánt-szálló nagytermében tartandó

NAGYÜLESRE.

Az ülés napirendje:

1. Jelentés az elmúlt ciklusról.
2. Előjáróság és választmány lemondása.
3. Elnök és új képviselőtestület választása.

Jegyzet: A napirend első két pontja a délutáni folyamán fog tárgyalatni, a harmadik pont, a választási aktus a délután 2 órákor tartandó folytatódó nagygyűlésen veszi kezdetét.

Sombor, 1923. november hó 12.

Török Sámuel
hitk. jegyző.

Klein Albert
hitk. elnök.

Vidéki

röntgenologusok figyelmébe!

Gázrendszerű Röntgen-csővek

alig használt állapotban, a legújabb gyártmányok: Müller-Hamburg, Gundel, Rádium stb. stb.

jutányos aron eladók.

Cím a kiadóhivatalban.

9030

**KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ
KÁTRÁNY
KARBOLINEUM**

FACEMENT és minden egyéb építési anyagot ajánl:

„GRADIVO“ ZAGREB

Bogovljeva ul. 3. — Telefon 5-55.

HÓDOSI BANK

BUDAPEST, Bécsi utca 5. szám.

Elfogad megbízásokat budapesti és külföldi tőzsdékre. Referencia HÓDOSI LÁSZLÓS CÉG, SOMBOR

8839

**WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)**

Táviratcím: KENDERIPAR

Iroda: Városi bérpalota

Telep; Sental put

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem mintor-
huzatok. — Patent roletta rudak.

Árnyal:

lőporkrócot,
tűző- és kerfi
tömlőket, új liszt,
gabonás, gyapju-, toll-, komló-
és szalmazsákokat, matrac- és roletta-
szöveteket jutából és lenből, mindennemű
házi vásznat, zsinogot, kötelet és levedereket.

Ponyvaeladás és kölesönzés!

DÉLIGYÜMÖLCSI

ÉRKEZET: Narancs, citrom, maren, má-
zos, zsola, meggyoró, méz, János-
kenyér, prima májmát Jánoskenyér, továbbá bosz-
nisi aszalt szilva, kiváló jó szlavóniai dió stb.

Viszonteladásra legolcsóbban beszerezhető:

Ceizler Károly cégnél Subotica

2-3-4 szobás lakást

konyhával és mellékiségekkel

keresek

lehetőleg a beltéren. Közvetítői díjazok.
Cím a kiadóban. 8980

FAKERESKEDŐK RÉSZÉRE

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A

KOVINI BANK R. T.

faosztálya Kovi (Banat)

Férész-, építőanyagok kemény mint puhafában, gőmba,
szerszámok mindenkor raktáron.
Kívánatra minden méret vágatik.
Eladás engros és detailban.

Mikulás-hét

December 1-től december 6-ig

ILIJA SÁGI

fűszer- és csomagoló kereske-
désében SUBOTICA, Huspiac
TELEFON 148.

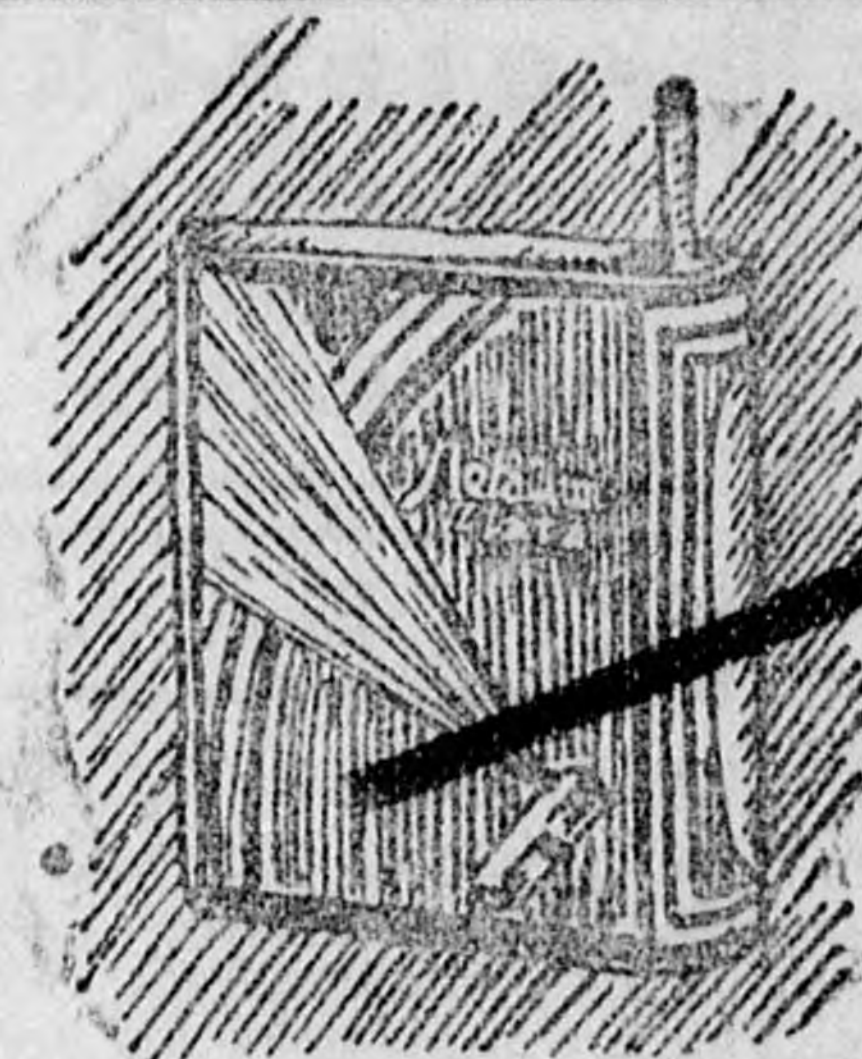
ÖN
meg legközelebb!

**A BÜVÖS
JEGYZÉKKÖNYV?**

A XX. század legnagyobb
műve!

Már küld 15 dinárért utánvétellel:
KAMENKO JOVANOV
Hardža (Banat)

**METALLUM-
ZSEBLÁMPAELEM**

frissen szállandóan
raktárban kapható

Zwirschtz Károly

villamosági vállalat

Sombor

Párisi u. 10.

Telefon 250.

8838

**Minden kereskedőnek érdeke, hogy
fuvarleveleit felülvizsgáltsa**

**A „Vojvodina“ nemzetközi szál-
lítványozási tár-
saság fuvarlevél felülvizsgálási és viz-
sítási osztályánál Subotica.**

Elsőrendű régi, hivatásos, vezető állásban volt
szakemberek vezetése alatt azon helyzetben van,
hogy a visszatérítendő összegeket a legrövidebb
idő alatt folyósíthatja. — A fuvarlevelek felül-
vizsgálása **DIJTALAN!** 8279

Vadászok!

vadászfegyverüket és löszerszükségletüket legolcsóbban

V. Bata Sin

cég Subotica Kralja Aleksandra ulica 7.

vadászati cikkek nagykereskedésben szereshetik be

Nagy raktár: Fabrique Nationale, Bayard,
Feriachi és Sanli fegyverekben világhírű
Jannsen Pils & Co. belga fegyvergyár
terakata

Raktáron minden kaliberben. — Óriási választék.

Lőpor eladás! Arjegyzék ingyen!

Nagy raktár még:

Vadásztöltényekben és vadászfelszerelésekben, va-
lamint revolverekben és browningokban. Vojvodina
legelső és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete.

Tessék próbarendelést tenni! Nagyban és kicsinyben!

LIFKA MOZI

GRIFFITH gyönyörű filmre-
meke, mely szebb mint az
UT A BOLDOGSÁG FELE

I. rész dec. 6-tól—9-ig

A két árva

2. részben. Nagy történelmi dráma a nagy forradalomból

LIFKA MOZI

Főszereplők: LILIAN GISH
DOROTHY GISS
SCHILDKRAUTH

II. rész dec. 10—12-ig

Kötő nov. 29-től csütörtökig 2-ig vasárnapig

A legszenzációsabb amerikai nalandor kép!

Edie Polo Cirkusz titka

4 részben, 18 epizód, 36 fölvonásban
H.L. sz.: 10 fölvonásban
Főszereplő: EDIE POLO

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és emésztésképesen számolt. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg mellékelendő.

Mohács főutcáján, minden üzletre alkalmas, mászóház 150.000 dinárért eladó vagy itteni szántásért cserélendő. 8750
Több malom, kisebb-nagyobb, Vojvodinában eladó. Leírások válaszbélyeg ellenében. 8750
Író- és sokszorosítógépet, használt, de jókarban levőt keresek. Bőmches közvetítőiroda, Bačka-Torola. 8750

Írógépet, jó karban levőt, keresek megvételre. Cím a kiadóban. 8923

Na znaie dajem post. publik. da sam u Karadzi-ćevoju ul. br. 22., u kući gosp. Dr. Petrovića, u dvorištu otvoro jednu dobru kuhinju, te primam abonente nedeljno i mesečno. Od osobe se plaća ručak i večera 22 dinara. S poštovanjem molim za potraženie. Stojan Milošević. 8900

Eladó vendégő Sentán, igen jó forgalmu. Habram Elek vendégő. 9023

Eladó ház nagy telekkel. Palmotićevo ulica 11. Erdéklődni lehet ugyanott. Nesto Kopilovičnál. 8893

„Zingorák, új, modern vagy átjártzott, keresztműsők, részletfizetésre is kaphatók nagy választékban, olcsóbban, mint báhol, Kain hangszerüzletében Subotica, városház épületében.

nov. 29-től csütörtökig dec. 2-ig vasárnapig

Lifka

Égő szántóföld

dráma 6 fölvonásban

Főszereplő: Patty Lia

FOGLALKOZÁS

Fiatalsági segéd, fűszerszakmából, helybéli, december elsejére felvétetik. Körössi Géza, Subotica. 8969

Gabóra- és termény szakmában jártas hiányzó alkalmazást keres ideiglenesen raktárnok vagy expeditóri állásba is elvállal. Ir és beszéd magyarul, német és szerbül. Január vagy februári belépéssel. Cím a kiadóban. 9038

Kisebb házat

beköltözhető lakással megvételre keresek lehetőleg a beltéren Cím a kiadóban.

Kiugarnitura és bőrsebek festését, tisztítását vállalom. Jeltek, Paje Kujundžića ulica 4 (Uri Kaszinóval szemben). 8649

Keresünk a suboticei körzetbe **vezetőipviselőt**

aki marhatápszak, értéktakaromány és ipari cikkek készítményeinek saját számlájára várná. — Rentabilis vállalkozás. Szükségessége 15.000-20.000 dinár. — Cím: „ROBUSTA“ M. Ribor, Rajčeva ulica 6. szám.

Önálló kárpitósegéd angol munkára azonnal felvétetik Mogensern Jenő kárpitósánál, Senta. 8995

Órássegéd, önállóan kis és nagy munkát végez, állandó alkalmazásra kerestetik. Cím a kiadóban. 9018

Férfikönfokció szakmában jártas, szerbül, magyarul beszélő segédet keresünk azonnali belépésre. Bramar Antal és Társa Subotica

Egy jó munkás pépsz és egy papucos-segéd állandó munkára felvétetik. Német Boldizsár, Cantavir. 9007

VÉTEL-ELADÁS

KISS ZÁLOGINTÉZET

mindenféle értéktárgyakra kölcsönt nyújt. — Zálogból visszamaradt 500 méter nagyon finom szövöt férfi, női raglánoknak és télikabátoknak. Cipők, ruhák, télikabátok, szőrmék, női bunda, arany ékszerek, ezüst ékszerek oicsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12. 7622

35 HP és 60-65 HP, új szivógázmotor azonnal kapható. — 8 HP Motherr, S. F. jelű gyári magánjáró, 1923-beli készlet. — 4 HP Hofher, huzatos, teljes garnitúra, 1923-beli készlet kedvező feltételek mellett. Mamuzić János gépkereskedő Subotica, Bene Sudarevičeva 9.

Eladó ház nagy telekkel. Palmotićevo ulica 11. Erdéklődni lehet ugyanott. Nesto Kopilovičnál. 8893

„Zingorák, új, modern vagy átjártzott, keresztműsők, részletfizetésre is kaphatók nagy választékban, olcsóbban, mint báhol, Kain hangszerüzletében Subotica, városház épületében.

Nagy bér- és kereskedelmi ma om olajmalommal és mlyőgyárral — Szeréms megye gabonatermő régi közlekedési utak ellátóit egyik vállában oicsón eladó. — Leveleket **BIZTOSÍTÓ MALOM** jellegű alatt a kiadóhivatal továbbítja. 8878

A Sand-sportpálya mellett, a Szegedi szőlőben, 16 és fél kapa veteményes és gyümölcsös terület, a rajtalevő nyári és téli lakásra alkalmas villával együtt jutányos áron eladó. Érdeklők az eladási feltételeket megtudhatják dr. Kiszláber Gyula ügyvédi irodájában, Subotica, VIII., Aleksandrova ulica 5. Telefon 13. 8997

Meteor - kárpit keresek megvételre. Cím a kiadóban. 8921

Eladó vendégő Sentán, igen jó forgalmu. Habram Elek vendégő. 9023

Újjonnan megjelent

zeneművek, szépirodalmi, tudományos, gazdasági, irodalmi (technikai) szakkönyvek — nő- és férfi divatlapok továbbá Zsuzsanna és családok albuma nagy választékban a legalkalmasabban kaphatók

HEUMANN MÓR

ipari szakkönyvkereskedőnél

SUBOTICÁN 7786

Eladó szemlalom, jó forgalmu bánati üzletben, három pár kevel, kaptárral, szítával és új épülettel. Bővebbet a tulajdonosnál, Majdán, Bánát. 9017

Oicsón eladó 58 hold föld e környéken. Jelentkezni lehet az információt Biro-nál Subotica, Aleksandrova ulica 9. 9019

Fodrásüzlet elsőrendű vidéken, más vállalat miatt, eladó. Bővebbet Kaič illet-szertár Subotica, Rudič ul. 9037

Egy 6 HP benzínmotor koscsival és komplett körfürészel felszerelt eladó. Üzemben megtekinthető. — Cím: Teočky Rudolf, Ada. 9042

Megvételre keresek jókarban levő, 35-től 45 l-es, eredeti szivógázmotort. — Ajánlatot gyártmány- és ármezsgélésért kér Kovács Mihály, Kupusina, Bačka. 9005

Eladó kisebb ház, négy szoba, két konyha és mellékhelyiségekkel. Ostojičeva ulica 14. 9032

PÉKEKI

„Diamalt“ Hauser & Sebotka becsi gyártmány, 25 év óta a legjobb sütőszet, háboru előtti minőség, a jugoszláviai vezérképviselet által ismét kapható. — Eladó DUŽANEK Zagreb, Stross-mayerova ulica 12. (Távirat-cím: „DIA MALT“ Zagreb) FÉNYELEM!

Óvakodni a porakalm vagy folyékony utántöltővel és kérjen csak eredeti „DIAMALT“-ot

KÜLÖNFÉLE

Abonnensek! December elsejétől elsőrendű kizikoszt kapható. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Crnković Sándor vendégője. Mészáros Péter cégvezető, volt főispincér a Városi-kávéházban, Jelašićeva ul. 3, a kis kápolna mellett.

Ajándéknak trisszánkorkát Mikulásra és karácsonyra izléses kénytelen csak Mayerhoff Ella cukorka-üzletben, Aleksandrova ulica 9. 8946

Hatóságilag engedélyezett nyilvános zálogintézet. — Aleksandrova ulica 6. 9037

Zopi Ignác népe szőlő fegyverengedélyt elvesztett. A megtalálókértek, hogy adja át szerkesztőségnek. 9020

Elveszett hétfőn délelő fél 9 óra körül a villamoskocsiban egy esernyő. A megtalálót kérem, hogy a villamosvár központjába adja az illő jutalom ellenében.

Hizsnál, kövérségnél a dr. Hoffbauer-féle törpevédett soványítólabdák teljesen ártalmatlannak és étrendi változás nélkül is biztosan hatnak. Nem migrigy, nem hashajtó. Kimerítő leírás orvosi biztonnyatványokkal ingyen. — Kapható Illés-gyógyszertárban, főpostával szemben. 7141

Szódavízet a legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhöz bárkinek „Johanna“ szikvizgyár Subotica. Telefon 532. 6179

Bácsmegyei Napló fiókiadóhivatala

Veliki-Bečkerekén a főpostával szemben **LÉVAY NÁNDOR** üzletében van

A fiókkiadóhivatal **felvesz hirdetéseket** előfizetéseket és minden a lápra vonatkozó reklamációkat.

Elveszett Vida István névre szóló arképes igazolvány. Becsületes megtaláló adja vissza a kiadóhivatalba. 9012

Joghallgató szerb órákat adna fiatal hölgyeknek vagy uraknak, akik nek viszont német órákat adnának Cím a kiadóban. 9038

ALKALMI VÉTEL!

Miután az alanti árakat nem vezetjük tovább, azokat verseny nélküli árakon árusítjuk ki — ugymint:

Női gumikalapokat (esőkalapokat), női- és gyermekkalocsnit (sárcipőt), vízesyődröket vízhatlan impregnált kenderszővetből cipőkefeket, gumi játékarukat és gumilabdákat

Ezen cikkek kiárusítása csakis nagyban és csakis kereskedők részére november 30-tól dec. 5-ig történik

Balkan International Commerce Comp.
Novisad, Srpska Zadružna Banka palota.

NEMES LÁSZLÓ
TŐZSDEBIZOMÁNYOS
BUDAPEST V. MÁDOR UCCA 39.

TELEFON: 166-10. 61-82.

SÜRGÖNYCÍM: **NEMESTERMÉNY**

BANKOSZTÁLY.
GABONAOSZTÁLY.

A Budapesti Áru- és Értéktőzszen megbízásokat a legelőnyösebben effektuál.

Bankösszeköttetések:
Magyar Kir. Jegyintézet, Pesti Kazai Első Takarékpénztár Egyesület, Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank

Használt, 9025 de jó állapotban levő **TEJ-SEPERATOR** megvételre kerestetik. Cím: „KULTURA“ hirdetésben Novisad, Kralj Aleksandra ulica 20.

6 HP. benzín, 8 HP., 10 HP. és 12 HP nyersolaj (Fahr-bar und legend) **MOTOROKAT** azonnal szállít raktárról ISTOČNO EVROPSKO DRUŠTVO Novisad, Jevrejska ul. 14. Telefon 46A. 8832

KRUMPLI hagyma

minden mennyiségben — iranko minden vasúti állomás, legolcsóbban kapható „BALKAN“ TRG. D. Novisad Zeljuzisna 16. Telefon 79.

RITKA ALKALOM!

December 15-diki leltár előtt egy hónapig az összes raktáron levő férfiszöveteket és belésárukat jóval a napiáron alul kaphatják viszontelárusítók és szabók

PRESSBURGER SÁNDOR férfiszövet- és belésáru gyári-raktár Subotica, Trg Sloboda.